GEMENSAM STÅNDPUNKT (EG) nr 31/2005

antagen av rådet den 18 juli 2005

inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr …/2005 av den … om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ

(2005/C 264 E/02)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [1],

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget [2], och

av följande skäl:

(1) Syftet med gemenskapens miljölagstiftning är att bland annat bidra till att bevara, skydda och förbättra miljöns kvalitet och att skydda människors hälsa.

(2) I gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram [3] betonas att det är viktigt att allmänheten får adekvat miljöinformation och på ett meningsfullt sätt kan delta i beslutsprocesser i miljöfrågor, och därigenom öka ansvarigheten och öppenheten i beslutsprocessen och bidra till att öka allmänhetens miljömedvetenhet och stöd för fattade beslut. Programmet betonar också, liksom tidigare miljöhandlingsprogram [4], att gemenskapens lagstiftning om miljöskydd måste genomföras, tillämpas och följas på ett bättre sätt, och att överträdelser av gemenskapens miljölagstiftning måste beivras.

(3) Gemenskapen undertecknade den 25 juni 1998 Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europas (FN/ECE) konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (nedan kallad ”Århuskonventionen”). Gemenskapen godkände Århuskonventionen den 17 februari 2005. Gemenskapslagstiftningens bestämmelser bör vara förenliga med den konventionen.

(4) Gemenskapen har redan antagit en uppsättning rättsakter, vilka utvecklas successivt och bidrar till att uppnå målen i Århuskonventionen. Det bör införas bestämmelser som tillämpar konventionens krav på gemenskapens institutioner och organ.

(5) Århuskonventionens tre pelare – tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor – bör behandlas i en enda rättsakt med gemensamma bestämmelser om syften och definitioner. Detta bidrar till att rationalisera lagstiftningen och öka öppenheten kring de genomförandeåtgärder som vidtas i förhållande till gemenskapens institutioner och organ.

(6) Grundprincipen är att de rättigheter som garanteras av Århuskonventionens tre pelare gäller utan diskriminering på grund av medborgarskap, nationalitet eller hemvist.

(7) Beteckningen myndigheter får i Århuskonventionen en vid definition; den grundläggande principen är att där offentlig makt utövas bör det finnas rättigheter för enskilda och deras organisationer. Det är därför nödvändigt att de gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan som omfattas av denna förordning definieras på samma vida och funktionella sätt. I enlighet med Århuskonventionen kan gemenskapens institutioner och organ undantas från konventionens räckvidd när de handlar i egenskap av dömande eller lagstiftande myndighet. För att detta undantag skall överensstämma med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar [5], bör emellertid bestämmelserna om tillgång till miljöinformation tillämpas på gemenskapens institutioner och organ när de handlar i egenskap av lagstiftande myndighet.

---

[1] EUT C 117, 30.4.2004, s. 52.

[2] Europaparlamentets yttrande av den 31 mars 2004 (EUT C 123 E, 29.4.2004, s. 612), rådets gemensamma ståndpunkt av den 18 juli 2005 och Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu ej offentliggjorda i EUT).

[3] Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om fastställande av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram (EGT L 242, 10.9.2002, s. 1).

[4] Gemenskapens fjärde miljöhandlingsprogram (EGT C 328, 7.12.1987, s. 1). Gemenskapens femte miljöhandlingsprogram (EGT C 138, 17.5.1993, s. 1).

[5] EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

(8) Definitionen av miljöinformation i denna förordning omfattar information i varje form om tillståndet i miljön. Definitionen motsvarar den i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation [1] och stämmer överens med definitionen i Århuskonventionen. Definitionen av handling i förordning (EG) nr 1049/2001 omfattar miljöinformation enligt definitionen i den här förordningen.

(9) Denna förordning bör innehålla en definition av planer och program i den mening som avses i Århuskonventionen och parallellt med det tillvägagångssätt som har följts i förhållande till medlemsstaternas förpliktelser enligt befintlig EG-rätt. Planer och program avseende miljön bör definieras i förhållande till hur de bidrar till att uppnå eller sannolikt avsevärt påverkar möjligheten att uppnå gemenskapens miljöpolitiska mål. I gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram fastställs gemenskapens miljöpolitiska mål och åtgärder för att uppnå dessa mål under en tioårsperiod från den 22 juli 2002. När denna period har löpt ut bör ett nytt miljöhandlingsprogram antas.

(10) Miljörätten utvecklas kontinuerligt och definitionen av miljörätt bör därför ta fasta på gemenskapens miljöpolitiska mål enligt fördraget.

(11) Förvaltningsåtgärder med individuell räckvidd bör kunna omprövas internt om de har rättsligen bindande effekt utanför gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet i fråga. Även försummelse att vidta en förvaltningsåtgärd som föreskrivs enligt miljörätten bör kunna prövas. Eftersom åtgärder som vidtas av gemenskapens institutioner och organ kan undantas när institutionen eller organet handlar i egenskap av dömande eller lagstiftande myndighet, bör detta också gälla andra undersökningsförfaranden när gemenskapens institutioner eller organ handlar i egenskap av överprövande förvaltningsinstans i enlighet med fördraget.

(12) Enligt Århuskonventionen skall allmänheten kunna ta del av miljöinformation, antingen efter begäran eller genom aktiv spridning av de myndigheter som omfattas av konventionen. Förordning (EG) nr 1049/2001 är tillämplig på Europaparlamentet, rådet och kommissionen samt byråer och liknande organ som inrättats genom en gemenskapsrättsakt. Den förordningens bestämmelser om dessa institutioner överensstämmer i stor utsträckning med Århuskonventionen. Det är nödvändigt att tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 1049/2001 utvidgas till att omfatta alla andra gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan.

(13) Det bör införas bestämmelser om vissa frågor som regleras i Århuskonventionen men som helt eller delvis saknar motsvarighet i förordning (EG) nr 1049/2001, särskilt vad gäller insamling och spridning av miljöinformation.

(14) Om allmänhetens rätt att ta del av miljöinformation skall vara meningsfull måste miljöinformationen vara av god kvalitet. Det bör därför införas bestämmelser som ålägger gemenskapens institutioner och organ att garantera miljöinformationens kvalitet.

(15) Undantagen i förordning (EG) nr 1049/2001 bör tillämpas på motsvarande sätt vid begäran om tillgång till miljöinformation enligt den här förordningen. Grunderna för avslag när det gäller tillgång till miljöinformation bör tolkas restriktivt, varvid hänsyn bör tas till allmänhetens intresse av att informationen lämnas ut och huruvida informationen gäller utsläpp i miljön. Begreppet affärsintressen omfattar sådana överenskommelser om sekretesskydd som ingås av institutioner eller organ som agerar i egenskap av banker.

(16) I enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut nr 2119/98/EG av den 24 september 1998 om att bilda ett nätverk för epidemiologisk övervakning och kontroll av smittsamma sjukdomar i gemenskapen [2] har ett nätverk redan inrättats på gemenskapsnivå för att med kommissionens hjälp främja samarbete och samordning mellan medlemsstaterna i syfte att förbättra förebyggandet och bekämpningen inom gemenskapen av vissa smittsamma sjukdomar. Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1786/2002/EG av den 23 september 2002 [3] antas ett program för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet som kompletterar medlemsstaternas åtgärder. Programmets syften, bl.a. att förbättra information och kunskap till nytta för folkhälsan och att höja medlemsstaternas förmåga att snabbt och samordnat kunna möta hot mot folkhälsan, är också helt förenliga med Århuskonventionen. Denna förordning bör därför inte påverka tillämpningen av besluten nr 2119/98/EG och 1786/2002/EG.

[1] EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

[2] EGT L 268, 3.10.1998, s. 1. Beslutet senast ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

[3] EGT L 271, 9.10.2002, s. 1. Beslutet ändrat genom beslut nr 786/2004/EG (EUT L 138, 30.4.2004, s. 7).

(17) Enligt Århuskonventionen skall parterna se till att allmänheten kan delta i utarbetandet av planer och program avseende miljön. Sådana bestämmelser skall innehålla rimliga tidsfrister för att allmänheten skall kunna informeras om miljöbeslutsprocessen i fråga. För att allmänhetens deltagande skall bli meningsfullt bör det ske på ett tidigt stadium, när alla alternativ är möjliga. Gemenskapens institutioner och organ bör, när de antar bestämmelser om allmänhetens deltagande, fastställa vilken allmänhet som får delta.

(18) Enligt artikel 9.3 i Århuskonventionen skall det finnas möjligheter att få handlingar och försummelser av privatpersoner eller myndigheter som strider mot miljölagstiftningen prövade av domstol eller genom andra omprövningsförfaranden. Bestämmelserna om tillgång till rättslig prövning bör vara förenliga med fördraget. Denna förordning bör endast reglera myndigheters handlingar och försummelser.

(19) För att säkerställa adekvata och effektiva rättsmedel, inbegripet rättsmedlen vid Europeiska gemenskapernas domstol enligt de relevanta bestämmelserna i EG-fördraget, bör den gemenskapsinstitution eller det gemenskapsorgan som har vidtagit den åtgärd som skall prövas eller som, i fråga om en påstådd förvaltningsförsummelse, försummat att vidta en åtgärd kunna ompröva sitt beslut eller, vid en försummelse, vidta en åtgärd.

(20) Icke-statliga organisationer som verkar på miljöskyddsområdet och som uppfyller vissa kriterier, i synnerhet att de är oberoende organisationer vars huvudsyfte är att främja miljöskydd, bör ha rätt att begära intern omprövning på gemenskapsnivå av en åtgärd som antagits eller en försummelse som begåtts enligt miljörätten av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan, så att institutionen eller organet kan ompröva åtgärden eller försummelsen.

(21) Om en tidigare begäran om intern omprövning inte har gett önskat resultat bör den berörda icke-statliga organisationen kunna väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget.

(22) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 37 i denna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

1. Syftet med denna förordning är att bidra till fullgörandet av de skyldigheter som följer av FN/ECE:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (nedan kallad ”Århuskonventionen”) genom att fastställa regler för tillämpningen av konventionens bestämmelser på gemenskapens institutioner och organ, särskilt genom att

a) garantera allmänhetens rätt att ta del av miljöinformation som gemenskapens institutioner eller organ tar emot eller upprättar och som förvaras hos dem, och genom att fastställa grundläggande bestämmelser och praktiska förfaranden för hur rätten skall utövas,

b) säkerställa att miljöinformation blir successivt tillgänglig och spridd till allmänheten för att uppnå bredast möjliga systematiska tillgång för och spridning till allmänheten av miljöinformation; i detta syfte skall i synnerhet användning av telematik och/eller elektronik, om sådan finns tillgänglig, främjas,

c) ge allmänheten en möjlighet att delta när det gäller planer och program avseende miljön,

d) ge tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapsnivå enligt villkoren i denna förordning.

2. Vid tillämpningen av denna förordning skall gemenskapens institutioner och organ sträva efter att bistå och vägleda allmänheten vad gäller tillgång till information, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *sökande*: en fysisk eller juridisk person som begär miljöinformation.

b) *allmänheten:* en eller flera fysiska eller juridiska personer samt föreningar, organisationer eller grupper bestående av fysiska eller juridiska personer.

c) *gemenskapsinstitution eller gemenskapsorgan:* varje institution, organ, kontor eller byrå som inrättats genom eller i enlighet med fördraget, utom när den eller det handlar i egenskap av dömande eller lagstiftande myndighet. Emellertid skall bestämmelserna i avdelning II tillämpas på gemenskapens institutioner och organ när de handlar i egenskap av lagstiftande myndighet.

d) *miljöinformation:* all information i skriftlig form, bild- eller ljudform, elektronisk form eller annan materiell form om

i) tillståndet för olika delar av miljön, som luft och atmosfär, vatten, mark, land, landskap och naturområden, inbegripet våtmarker, kust- och havsområden, biologisk mångfald och dess delar, inklusive genetiskt modifierade organismer, och samspelet mellan dessa delar,

ii) faktorer som substanser, energi, buller, strålning eller avfall, inklusive radioaktivt avfall, utsläpp i luften, utsläpp i vattnet och andra utsläpp i miljön som påverkar eller sannolikt kommer att påverka de delar av miljön som anges i led i,

iii) åtgärder (inklusive förvaltningsåtgärder), som policy, lagstiftning, planer, program, miljöavtal och verksamhet som påverkar eller sannolikt kommer att påverka de delar och faktorer som anges i leden i och ii samt åtgärder eller verksamheter som är avsedda att skydda dessa delar,

iv) rapporter om genomförandet av miljölagstiftningen,

v) kostnads- och nyttoanalys och andra ekonomiska analyser och antaganden som används inom ramen för de åtgärder och verksamheter som avses i led iii, och

vi) tillståndet för människors hälsa och säkerhet, inbegripet förorening av livsmedelskedjan i förekommande fall, villkoren för mänskligt liv, kulturplatser och byggnader i den utsträckning de påverkas eller kan påverkas av tillståndet i de delar av miljön som anges i led i eller, genom dessa delar, av någon av de faktorer som anges i leden ii och iii.

e) *planer och program avseende miljön:* planer och program som

i) utarbetas och i förekommande fall antas av gemenskapens institutioner eller organ,

ii) föreskrivs enligt lagar eller andra författningar,

iii) bidrar till eller sannolikt får en betydande inverkan för uppnåendet av de mål för gemenskapens miljöpolitik som fastställts i gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram eller i senare allmänna miljöhandlingsprogram.

Även allmänna miljöhandlingsprogram skall anses utgöra planer och program avseende miljön.

Definitionen omfattar inte ekonomiska planer och program, bankplaner och bankprogram eller budgetplaner och budgetprogram i vilka det fastställs hur särskilda projekt eller verksamheter bör finansieras eller som rör de föreslagna årsbudgetarna, eller interna arbetsprogram för en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan eller beredskapsplaner och beredskapsprogram som är utformade endast för skydd och beredskap.

f) *miljörätt:* gemenskapslagstiftning som, oberoende av dess rättsliga grund, bidrar till att uppnå målen i gemenskapens miljöpolitik enligt fördraget: att bevara, skydda och förbättra miljön, skydda människors hälsa, utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt samt främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

g) *förvaltningsåtgärd:* en åtgärd med individuell räckvidd enligt miljörätten som vidtas av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan och som har rättsligt bindande effekt utanför institutionen eller organet i fråga.

h) *förvaltningsförsummelse:* varje underlåtenhet av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan att vidta en förvaltningsåtgärd enligt led g.

2. Med förvaltningsåtgärd och förvaltningsförsummelse avses inte åtgärder som vidtas eller försummelser som begås av en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan i egenskap av överprövande förvaltningsinstans i enlighet med

a) artiklarna 81, 82, 86 och 87 i fördraget (konkurrensregler),

b) artiklarna 226 och 228 i fördraget (överträdelseförfaranden),

c) artikel 195 i fördraget (ombudsmannaförfaranden),

d) artikel 280 i fördraget (OLAF-förfaranden).

AVDELNING II

TILLGÅNG TILL MILJÖINFORMATION

Artikel 3

Tillämpning av förordning (EG) nr 1049/2001

Förordning (EG) nr 1049/2001 skall tillämpas när en sökande begär tillgång till miljöinformation som förvaras hos gemenskapens institutioner och organ, utan att sökanden diskrimineras på grund av medborgarskap, nationalitet eller hemvist eller, när sökanden är en juridisk person, utan att diskrimineras på grund av var sökanden har sitt registrerade säte eller sin huvudsakliga verksamhet.

Vid tillämpning av den här förordningen avses med beteckningen *institution* i förordning (EG) nr 1049/2001 *gemenskapsinstitution eller gemenskapsorgan*.

Artikel 4

Insamling och spridning av miljöinformation

1. Gemenskapens institutioner och organ skall organisera den miljöinformation som är relevant för deras verksamhet och som förvaras hos dem, så att den aktivt och systematiskt sprids till allmänheten, vilket särskilt skall ske med hjälp av telematik eller elektronik i enlighet med artikel 11.1 och 11.2 samt artikel 12 i förordning (EG) nr 1049/2001. De skall successivt göra miljöinformationen tillgänglig i elektroniska databaser som är lätt åtkomliga för allmänheten via allmänna telenät. De skall i detta syfte placera miljöinformationen i databaser som skall förses med sökredskap och annan programvara avsedd att hjälpa allmänheten att hitta den information den söker.

Den information som tillhandahålls med hjälp av telematik och/eller elektronik behöver inte omfatta information som insamlats före denna förordnings ikraftträdande, såvida den inte redan finns tillgänglig i elektronisk form.

Gemenskapens institutioner och organ skall göra alla rimliga ansträngningar för att se till att miljöinformation som förvaras hos dem bevaras i en form eller ett format som lätt kan återges och som är lätt åtkomligt med hjälp av telematik eller på annan elektronisk väg.

2. Den miljöinformation som skall tillhandahållas och spridas skall uppdateras på lämpligt sätt. Utöver de handlingar som anges i artikel 12.2 och 12.3 samt artikel 13.1 och 13.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall databaserna och registren innehålla följande:

a) Texterna till internationella fördrag, konventioner eller avtal, gemenskapslagstiftning om eller med anknytning till miljön samt riktlinjer, planer och program avseende miljön.

b) Lägesrapporter avseende genomförandet av de punkter som anges i a om de har utarbetats eller förvaras i elektronisk form av gemenskapens institutioner eller organ.

c) Sådana rapporter om tillståndet i miljön som avses i punkt 4.

d) Uppgifter eller sammanställningar av uppgifter som kommer från övervakning av verksamhet som påverkar eller sannolikt kommer att påverka miljön.

e) Tillstånd med en avsevärd inverkan på miljön samt miljöavtal, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas.

f) Miljökonsekvensstudier och riskbedömningar beträffande miljön, eller en hänvisning till var sådan information kan begäras eller erhållas.

3. I lämpliga fall kan gemenskapens institutioner och organ uppfylla kraven i punkterna 1 och 2 genom att inrätta länkar till webbplatser på Internet där informationen finns.

4. Kommissionen skall med jämna mellanrum, minst vart fjärde år, se till att en rapport om tillståndet i miljön, med information om kvaliteten och belastningarna på miljön, publiceras och sprids.

Artikel 5

Miljöinformationens kvalitet

1. Gemenskapens institutioner och organ skall, så långt det är möjligt inom ramen för deras befogenheter, se till att all information som sammanställs av dem är aktuell, korrekt och jämförbar.

2. Gemenskapens institutioner och organ skall på begäran informera sökanden om var man kan finna information om de mätmetoder, inklusive metoder för analys, provtagning och förbehandling av prover, som använts vid sammanställningen av informationen, om sådan information finns tillgänglig. Alternativt kan de hänvisa till den standardmetod som använts.

Artikel 6

Tillämpning av undantag avseende begäran om tillgång till miljöinformation

1. Beträffande artikel 4.2 första strecksatsen i förordning (EG) nr 1049/2001 skall ett övervägande allmänintresse av utlämnande anses föreligga om den begärda informationen rör miljöutsläpp. Beträffande de andra undantag som avses i artikel 4.2 och 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall det förhållande att den begärda informationen rör miljöutsläpp särskilt beaktas vid bedömningen av huruvida det föreligger ett övervägande allmänintresse för utlämnande.

2. Utöver de undantag som anges i artikel 4 i förordning (EG) nr 1049/2001 får gemenskapens institutioner och organ vägra tillgång till miljöinformation om utlämnande av informationen skulle få negativa följder för skyddet av den miljö som informationen gäller, till exempel sällsynta arters häckningsplatser.

3. En gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan som förvarar miljöinformation från en medlemsstat skall samråda med den medlemsstaten och tillämpa eventuella relevanta undantag enligt gemenskapsrätten. Den institution eller det organ som berörs skall lämna ut informationen om inga undantag gäller.

Artikel 7

Begäran om tillgång till miljöinformation som inte förvaras hos en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan

En gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan som får en begäran om tillgång till miljöinformation som inte förvaras vid denna institution eller detta organ skall snarast möjligt informera sökanden om vid vilken gemenskapsinstitution, vilket gemenskapsorgan eller vilken offentlig myndighet i den mening som avses i direktiv 2003/4/EG som den tror det är möjligt att ansöka om den begärda informationen, eller vidarebefordra begäran dit och informera sökanden om detta.

Artikel 8

Samarbete

Vid omedelbart hot mot människors hälsa eller miljön – oberoende av om hotet kommer från mänsklig verksamhet eller har naturliga orsaker – skall gemenskapens institutioner och organ på begäran från en sådan offentlig myndighet som avses i direktiv 2003/4/EG samarbeta med och bistå myndigheten, så att denna omedelbart och utan dröjsmål kan sprida till den allmänhet som kan påverkas all miljöinformation som gör det möjligt för den allmänheten att förebygga eller begränsa skador från hotet, i den utsträckning som denna information förvaras av eller för gemenskapsinstitutionens, gemenskapsorganets och/eller myndighetens räkning.

Första stycket skall inte påverka tillämpningen av särskilda förpliktelser fastställda i gemenskapslagstiftningen, särskilt i beslut nr 2119/98/EG och beslut nr 1786/2002/EG.

AVDELNING III

ALLMÄNHETENS DELTAGANDE NÄR DET GÄLLER PLANER OCH PROGRAM AVSEENDE MILJÖN

Artikel 9

1. Gemenskapens institutioner och organ skall, genom lämpliga praktiska och/eller andra åtgärder, bereda allmänheten tillfälle att tidigt och på ett meningsfullt sätt delta under utarbetande, ändring eller översyn av planer eller program som avser miljön på ett stadium då alla alternativ fortfarande står öppna. I synnerhet när kommissionen utarbetar förslag till sådana planer eller program som föreläggs andra gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan för beslut skall den ge allmänheten möjlighet att delta under utarbetandestadiet.

2. Gemenskapens institutioner och organ skall fastställa vilken allmänhet som påverkas eller kan komma att påverkas av, eller som har intresse av, de planer eller program som avses i punkt 1, med beaktande av syftena med denna förordning.

3. Gemenskapens institutioner och organ skall se till att den allmänhet som avses i punkt 2 informeras, antingen genom offentliga meddelanden eller på andra lämpliga sätt, till exempel elektroniska medier när sådana finns tillgängliga, om

a) utkastet till förslag, när detta finns tillgängligt,

b) den miljöinformation eller miljöbedömning som berör de planer eller program som utarbetas, om sådan finns tillgänglig, och

c) praktiska arrangemang för deltagande, bland annat

   i) den förvaltningsenhet från vilken den berörda informationen kan erhållas,

   ii) den förvaltningsenhet till vilken synpunkter, åsikter eller frågor kan lämnas, och

   iii) rimliga tidsramar, som skall vara tillräckligt långa för att allmänheten skall kunna informeras, förbereda sig och delta på ett meningsfullt sätt i beslutsprocessen i miljöfrågor.

4. En tidsfrist på minst fyra veckor skall fastställas för inlämning av synpunkter. Om möten eller utfrågningar anordnas skall detta meddelas minst fyra veckor i förväg. Tidsfristerna kan kortas i brådskande fall eller om allmänheten redan har haft möjlighet att lämna synpunkter på aktuella planer eller program.

AVDELNING IV

INTERN OMPRÖVNING OCH TILLGÅNG TILL RÄTTSLIG PRÖVNING

Artikel 10

Begäran om intern omprövning av förvaltningsåtgärder

1. En icke-statlig organisation som uppfyller kriterierna i artikel 11 kan begära en intern omprövning av ett agerande av den gemenskapsinstitution eller det gemenskapsorgan som har vidtagit en förvaltningsåtgärd enligt miljörätten eller, i fråga om en påstådd förvaltningsförsummelse, borde ha vidtagit en sådan åtgärd.

En sådan begäran skall vara skriftlig och lämnas in senast fyra veckor efter det att en förvaltningsåtgärd vidtogs, meddelades eller offentliggjordes – beroende på vilket datum som infaller sist – eller, i fråga om en påstådd förvaltningsförsummelse, senast fyra veckor efter det att förvaltningsåtgärden skulle ha vidtagits. Begäran skall innehålla grunderna för omprövningen.

2. Den gemenskapsinstitution eller det gemenskapsorgan som avses i punkt 1 skall pröva varje sådan begäran som inte är uppenbart ogrundad. Gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet skall snarast ange sina skäl i ett skriftligt svar, dock senast tolv veckor efter det att begäran togs emot.

3. En gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan som trots rimliga ansträngningar inte kan agera i enlighet med punkt 2 skall snarast, dock senast inom den tid som anges i punkt 2, underrätta den icke-statliga organisation som lämnat begäran om anledningen till detta och om när institutionen eller organet avser att agera.

I vart fall skall gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet agera senast arton veckor efter det att begäran togs emot.

Artikel 11

Kriterier för behörighet på gemenskapsnivå

1. En icke-statlig organisation har rätt att begära intern omprövning enligt artikel 10 om

a) den är en oberoende ideell juridisk person i enlighet med en medlemsstats nationella lagstiftning eller praxis,

b) den har som främsta angivna syfte att främja miljöskydd inom ramen för miljörätten,

c) den har funnits i mer än två år och arbetar aktivt för sitt syfte enligt b,

d) den fråga den interna omprövningen avser omfattas av organisationens syfte och verksamhet.

2. Kommissionen skall anta de bestämmelser som behövs för att kriterierna i punkt 1 skall tillämpas på ett öppet och konsekvent sätt.

Artikel 12

Talan vid EG-domstolen

1. Den icke-statliga organisation som har lämnat begäran om intern omprövning i enlighet med artikel 10 får väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget.

2. Om gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet inte agerar i enlighet med artikel 10.2 eller 10.3 får den icke-statliga organisationen väcka talan vid EG-domstolen i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget.

AVDELNING V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 13

Tillämpningsföreskrifter

Gemenskapens institutioner och organ skall vid behov anpassa sina arbetsordningar till bestämmelserna i denna förordning. Dessa anpassningar skall få verkan från och med den... (*).

Artikel 14

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den... (**).

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

…

Ordförande

På rådets vägnar

…

Ordförande

(*) …
(**) …

RÅDETS MOTIVERING

I. INLEDNING

Kommissionen antog sitt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillämpning av Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på Europeiska gemenskapens institutioner och organ den 28 oktober 2003.

Europaparlamentet antog sitt yttrande vid första behandlingen vid sin sammanträdesperiod från den 29 mars till den 1 april 2004.

Ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande den 29 april 2004 ([1]).

Rådet antog sin gemensamma ståndpunkt den 18 juli 2005.

II. MÅL

Syftet med förslaget till förordning är att Århuskonventionens principer skall tillämpas på gemenskapens institutioner och organ genom att det införs en ram för bestämmelser om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapsnivå. Förslaget bidrar därför till uppnåendet av de mål för gemenskapens miljöpolitik som anges i artikel 174.1 i EG-fördraget. Slutligen kommer antagandet av denna förordning att visa för världen att gemenskapen är beredd att ta sitt ansvar på miljöområdet.

III. ANALYS AV DEN GEMENSAMMA STÅNDPUNKTEN

1. Allmänt

I den gemensamma ståndpunkten införlivas ett antal av Europaparlamentets ändringar vid första behandlingen, antingen ordagrant, delvis eller till andemeningen. I synnerhet har de processuella krav som gemenskapens institutioner och organ måste uppfylla avseende information till allmänheten och allmänhetens deltagande i beslutsfattandet klargjorts och förbättrats. Avseende tillgången till domstolsprövning har kriterierna för rätten att begära omprövning förenklats. De behöriga parterna (nu definierade som icke-statliga organisationer som uppfyller de relevanta kriterierna) måste inte längre vara verksamma på gemenskapsnivå i sig, men varje begäran måste behandla frågor på gemenskapsnivå, dvs. överensstämma med definitionen på miljölagstiftning i enlighet med artikel 2 f.

Emellertid avspeglas inte andra ändringar i den gemensamma ståndpunkten eftersom rådet enades om att de var onödiga och/eller icke önskvärda, eller därför att bestämmelser från kommissionens ursprungliga förslag hade strukits eller omarbetats grundligt.

Den gemensamma ståndpunkten inbegriper också ändringar utöver dem som angavs i Europaparlamentets yttrande vid första behandlingen. Dessutom har ett antal redaktionella ändringar införts för att förtydliga texten eller för att säkerställa förordningens allmänna konsekvens.

2. Specifikt

I synnerhet kunde rådet enas om att

— ändringarna 39, 40 och 41 inte kunde godtas eftersom hållbar utveckling ligger utanför konventionens räckvidd och inte i linje med artikel 174 i EG-fördraget avseende målen för miljöpolitiken,

([1]) EUT C 117, 30.4.2004, s. 52.

— ändring 1 omfattades av formuleringen i skäl 7,

— ändring 56 skulle ha kunnat skapa en överlappande undantagsordning: förordning (EG) nr 1049/2001 tillhandahåller en tillräcklig ram för att säkerställa att konventionen efterlevs,

— ändringarna 3, 7 och 10 gick utöver kraven i Århuskonventionen och var därför onödiga för att säkerställa efterlevnaden,

— ändring 5 inte var kopplat till några särskilda bestämmelser i förordningen; önskemålet att förfarandena bör vara förenklade tillmötesgås i synnerhet genom artiklarna 10–12 i den gemensamma ståndpunkten,

— ändringarna 8 och 44 inte längre var relevanta eftersom begreppet ”behörig part” hade strukits i texten,

— ändring 9 inte kunde godtas eftersom definitionen av ”miljöinformation” som finns i den gemensamma ståndpunkten togs från direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation,

— ändring 16 gick utöver de bestämmelser om spridning av information som finns i direktiv 2003/4/EG och skulle ha lett till onödiga administrativa bördor,

— ändringarna 17 och 19 upprepade redan tydliga bestämmelser i förordning (EG) nr 1049/2001,

— ändringarna 21, 22 och 23 föreföll alltför normativa: det bör överlämnas till institutionerna och organen att bestämma hur de vill beakta resultaten av allmänhetens deltagande, på grundval av allmänna principer som föreskrivs i förordningen,

— ändring 25 inte kunde godtas eftersom det skulle ha kunnat avsevärt fördröja förfarandena,

— ändringarna 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 och 53 inte kunde godtas eftersom Århuskonventionen överlåter till parterna att bestämma hur tillgång till domstolsprövning skall ges. Förutom att begreppet ”behörig part” begränsas till icke-statliga organisationer som uppfyller ett antal kriterier, vidhålls noga i den gemensamma ståndpunkten de bestämmelser som finns i artiklarna 230.4 och 232.3 i EG-fördraget, som är tillräckliga för att säkerställa efterlevnaden,

— ändring 51 var onödig eftersom reglerna för tillgång till ombudsmannen, i enlighet med artikel 195 i EG-fördraget, är tillräckliga för att säkerställa efterlevnad med konventionen och bör därför inte inkräktas på,

— några delar av ändringarna 33, 35 och 58 har använts. Att införa en hänvisning till hållbar utveckling bedöms emellertid vara olämpligt i detta sammanhang, med tanke på definitionen av miljölagstiftning, såsom förklaras ovan beträffande ändringarna 39, 40 och 41. Vidare säkerställs i den gemensamma ståndpunkten att kriterierna för behörighet att lämna en begäran (numera artikel 11) undgår rättsliga tvetydigheter,

— ändring 36 inte längre var relevant, eftersom motsvarande artikel ströks (artikel 13 i det ursprungliga förslaget), och med tanke på omformuleringen av f.d. artikel 12 (numera artikel 11),

— ändringarna 37 och 38 borde avslås eftersom inte alla gemenskapsinstitutioner och -organ kommer att automatiskt behöva anpassa sina arbetsordningar. Om de skulle behöva göra det, krävs det att tillräcklig tid ges för detta ändamål, när så är nödvändigt, och följaktligen att tillämpa den nya förordningen.

IV. **SLUTSATS**

Rådet menar att den gemensamma ståndpunkten utgör ett väl avvägt åtgärdspaket som skulle bidra till att uppnå de mål för gemenskapens miljöpolitik som anges i artikel 174.1 i EG-fördraget samtidigt som man säkerställer efterlevnad av Århuskonventionens krav och överensstämmelse med relevant befintlig lagstiftning, i synnerhet förordning (EG) nr 1049/2001 utan att icke berättigade kostnader uppstår.

Rådet ser fram emot konstruktiva diskussioner med Europaparlamentet för ett tidigt antagande av förordningen.